

Etelä-Karjalan lintutieteellisen yhdistyksen yhteishavainnointi 23.4.2011

Marko Ruti

EKLY:n perinteinen kevätyhteishavainnointi vietettiin **aurinkoisessa säässä** lauantaina 23.4.2011. Yhtään sellaista havainnointipaikkaa, joissa havainnointiaika jäi alle kahdeksan tunnin suositellusta kymmenen tunnin havainnointijaksosta, ei minulle havaintojaan ilmoittanut. Siksi kolme pistettä täytti kriteerit:

1. **Lappeenranta, Nuijamaa, Kolari, Kissanhännänmäki (klo 5:00-15:00)** Pekka Kansonen ja Marko Ruti. Lisäksi klo 13:00-15:00 Noomi Levo ja Raine Kekäläinen.
2. **Parikkala, Siikalahahti, lintutorni (klo 5:00-15:00)** Hanna Aalto ja Janne Aalto.
3. **Taipalsaari, Sarviniemi (klo 6:00-14:00)** Klaus Jernström, Topi Mäkinen ja Esa Sojamo

Suosituksena oli muuttajamäärien laskeminen tunneittain jaksoteltuina. Tämän teki pisteistä 2 / 3.

Sää (Nuijamaa): Kello 05:00 -1°C, tyyntä, aurinkoista. Kello 15:00 +15°C, aurinkoista. Päivä oli aurinkoinen, pilvetön tai lähes pilvetön. Aurinko meni pilveen vain pariiksi minuutiksi aamupäivällä. Aamulla oli tyyntä tai hentoa tuulta, viimeistään kello 10:50 ajoittain navakkaa ja lämmintä lounaistuulta. Myöhemmin iltapäivällä oli ajoittain kohtalaista luoteis- tai pohjoistuulta.

Muuttopäivänä vallitsi korkeapaineen selänne, jota oli myös edeltävinä päivinä. Siksi missään havaintopisteessä ei havaittu suuria muuttomääriä.

Tulokset:

Vesilinnut ja kurki:

Lappeenrannan Nuijamaalla muutti 42 joutsenlintua ja Parikkalan Siikalahdella 30. Siikalahdella määritettiin 14 yksilön joutsenlintuparvesta kaksi pikkujoutsenta. Nuijamaalla kaukaa idän puolelta meni parvia, jotka siluettikuvan perusteella saattoivat olla pikkujoutsenia. Varmuutta tästä ei kuitenkaan saatu.

Hanhia Parikkalan Siikalahdella muutti mainittavasti 152 yksilöä, joista tundrahanhia määritettiin yhteensä viisi yksilöä. Taipalsaarella muutti 53 metsähanhea kahdeksassa parvessa. Nuijamaalla vain joitakin todennäköisiä metsähanhia muutti ja yksinäinen kanadanhanhi. Siikalahdella nähtiin kaksi paikallista kanadanhanhea. Siikalahden havaintojen perusteella metsähanhista suurin osa oli alalajia *rossicus*.

Muuttavat kuikkalinnut yhteensä: Nuijamaan havaintopiste 2, Taipalsaari 3 ja Parikkala 5. Taipalsaarella määritettiin 12 paikallista kaakkuria. Kurkia havaittiin muuttajina mainittavammin vain Parikkalassa, 68 yksilöä.

Siikalahdella havaittiin ajankohtaansa nähden harvalukuisia vesilintulajeja, mm. mustakurkku-uikku. Merimetsoja muutti pisteessä neljän parvi. Taipalsaarella määritettiin paikallinen tukkakoskelokoiras.

Petolinnut:

Taipalsaarella havaittiin yhteensä vain kymmenen muuttavaa petolintua, joista kaksi tuuli- ja ruskosuohaukkaa. Paikallisena petolintuna havaittiin kiertelevä ampuhaukka.

Parikkalassa laskettiin 44 muuttavaa petolintua, joista 21 muuttavaa piekanaa, ampuhaukka, kaksi tuulihaukkaa ja yhdeksän varpushaukkaa. Lahdella viihtyi nuori 2-3kv merikotka.

Lappeenrannan Nuijamaalla laskettiin 39 muuttavaa petolintua, joista sykähdyttävimmän yhdeksän muuttavaa piekanaa Viipurinlahden suunnasta tullen yhdellä ryöpsyllä noin puolessa tunnissa klo 8:30 alkaen. Määrällisesti luku ei päästä huimaa, mutta kaikki menivät matalalla komeasti editse. Sinisuohaukkoja nähtiin Kissanhännänmäeltä useita koiraita ja joitakin naaraita soitimella. Soidinsuunnista löytyi myöhemmin kesällä sinisuohaukan poikaspesä.

Kalasääskiä muutti Parikkalassa ja Nuijamaalla molemmissa pisteissä kolme yksilöä. Nuijamaalla ihasteltiin myös kalan kanssa kaartelevaa paikallista sääksikoirasta. Kissanhännänmäeltä nähden ei lähin tekopesä kuitenkaan havaintovuonna kelvannut pesäpaikaksi.

Ilahduttavaa on tuulihaukan runsastuminen viime vuosikymmeninä. Myös Nuijamaan Kissanhännänmäellä havaittiin tuulihaukka. Koirashaukka soidinsi laajalla pikkupeltojen ja metsien alueella koko kauniin päivän ja todennäköisesti pesi ihme kyllä, myöhempien havaintojen perusteella, hieman Venäjän puolella. Soidintavat hiirihaukat olivat tuttuja näkyjä varmaan kaikissa havaintopisteissä, oli todellinen paikallisten petolintujen soidinkeli.

Muut:

Kyyhkyjen, rastaiden ja pikkulintujen muutto ja vaellus oli vaisuhkoa, joskin paikkakohtaisesti Parikkalassa havaittiin ihmetyttävän hyvää peippon ja vähän rastaidenkin muuttoliikehdintää. ”Rautiaisfriikeille” kerrottakoon, että summat koostuvat lähes yksinomaan äänihavainnoista. Taivaalta kyllä kuuluu tuttu ”hiihitys” aika ajoin, mutta muuttavan linnun tai parven saaminen kiikariin on jo vaikeampi juttu. Sama koskee kirvisiä ja västäräkkejä. Tässä pisteittäin muuttoliikehtivistä linnuista otteita, lähemmin taulukossa:

Taipalsaari: metsäviklo 6, rautiainen 24, lapinharakka 1, kuusitiainen 1, närhi 41, hemppo 1, pohjansirkku 1, lapinsirkku 2, pulmunen 3.

Lappeenranta: valkoviklo 2, metsäviklo 9, sepelkyyhky 264, västäräkki 37, rautiainen 32, närhi 6 hemppo 2.

Parikkala: kapustarinta 6 (+ 13 p), valkoviklo 3, metsäviklo 10, naurulokki 157, sepelkyyhky 570, räkättirastas 522, pieni rastas 760, närhi 11, peippo 3420, hemppo 1.

Paikallisista linnuista mainittakoon vielä Parikkalan Siikalahden *valkoselkätikka*, sekä Opastuskeskuksella havaittu *pikkutikka*, sekä Nuijamaan havaintopisteessä pariutunut *harmaapäätikka*. Nuijamaalla kuultiin harvalukuisen *kanahaukan* ”kaklatusta” aamuvarhaisella. Varsin yleinen *peukaloinen* lauleli iloisesti Nuijamaalla jo ainakin kolmen koiraan voimin, myös

Siikalahdella kuultiin peukaloisen soidinlaulua. Siikalahdella havaittiin *lapinharakka*, *luhtakana* ja puhisevia *kaulushaikarakoira*.

Ensi keväänä Sinullakin havaintopiste kukkulalla?

Onko kevätyhteishavainnointi kriisissä, kun havaintopisteitä oli niin vähän? Taipalsaaren havaintopiste sijaitsee Saimaan rantakallioilla, Parikkalan luonnonsuojelualueella ja vain yksi havaintopiste, Nuijamaa, sijaitti v. 2011 kalliokukulalla. Ongelmana ovat nykyiset lainmukaiset metsänhoitosuositukset, joiden perusteella lakialueille tulee säilyttää suojapuustoa. Muuttolintujen havainnoinnin kannalta tämä haittaa suuresti havaintopaikkojen näkyvyyttä kallioilla. Muutamia vuosikymmeniä sitten metsänhoito oli tässä suhteessa suruttomampaa, mutta kallioiden suojelutilanne äärialueiden suojelusta huolimatta ei ole kuitenkaan yhtään parantunut eli tilanne on ristiriitainen lähes kaikissa tapauksissa lain pykälistä huolimatta. Tai sitten kukkuloillekin tulisi rakentaa korkeita lintutorneja yhteiskunnan tuella, joista on esteetön näkyvyys kaikkiin suuntiin. Näitä näkötorneja ei Etelä-Karjalaan montaa tarvitse rakentaa, kun yhteishavainnointi saisi uutta tuulta meilläkin purjeisiinsa.

Taulukko 1. Muutto- tai vaellusliikhehdinnässä ilmoitetut lajit määrittäin Etelä-Karjalan lintutieteellisen yhdistyksen kevätyhteishavainnoinnissa 23.4.2011. Paikallisia yksilöitä ei ole luvuissa huomioitu. Mainittavimmat paikalliset lajit on mainittu tekstissä tai ne löytyvät Birdlifen havaintopalvelusta www.tiira.fi havaintopäivältä.

Laji	Lat.	Lappeenranta	Parikkala	Taipalsaari	Yhteensä
Joutsenlaji	Cyg sp	38	-	-	38
Pikkujoutsen	Cyg col	-	2	-	2
Laulujoutsen	Cyg cyg	4	28	-	32
Hanhi	A/B	8	-	-	8
Harmaahanhilaji	Ans sp	9	65	-	74
Metsähanhi	Ans fab	-	82	53	135
Tundrahanhi	Ans alb	-	5	-	5
Kanadanhanhi	Bra can	1	-	-	1
Sorsalaji	Ana sp	4	-	-	4
Jouhisorsa	Ana acu	-	4	-	4
Uivelo	Mer alb	-	2	-	2
Isokoskelo	Mer mer	-	11	-	11
Kuikkalaji	Gav sp	1	-	-	1
Kuikka	Gav arc	1	5	3	9
Merimetso	Pha car	-	4	-	4
Suohaukkalaji	Cir sp	1	-	-	1
Ruskosuohaukka	Cir aer	-	-	2	2
Sinisuhaukka	Cir cya	2	-	-	2
Varpushaukkalaji	Acc sp	1	-	-	1
Varpushaukka	Acc nis	9	9	4	22
Hiirihaukkalaji	But sp	4	2	2	8
Hiirihaukka	But but	10	6	-	16
Piekana	But lag	9	21	-	30
Kalasääski	Pan hal	3	3	-	6
Tuulihaukka	Fal tin	-	2	2	4

Ampuhaukka	Fal col	-	1	-	1
Kurki	Gru gru	8	68	11	87
Kapustarinta	Plu apr	-	6	-	6
Töyhtöhyppä	Van van	10	28	7	45
Kuovi	Num arq	5	8	3	16
Valkoviklo	Tri neb	2	3	-	5
Metsäviklo	Tri och	9	10	6	25
Lokkilaji	Lar sp	24	-	-	24
Naurulokki	Lar rid	2	157	8	167
Kalalokki	Lar can	4	35	48	87
Selkälokki	Lar fus	3	10	2	15
Harmaalokki	Lar arg	20	4	-	24
Sepelkyyhky	Col pal	264	570	57	891
Käpytikka	Den maj	-	-	3	3
Kiuru	Ala arv	14	21	14	49
Kirvislaji	Ant sp	-	2	-	2
Metsäkirvinen	Ant tri	-	-	5	5
Niittykirvinen	Ant pra	16	-	12	28
Västaräkki	Mot alb	37	7	6	50
Tilhi	Bom gar	1	-	-	1
Rautiainen	Pru mod	32	2	24	58
Rastaslaji	Tur sp	123	-	-	123
Mustarastas	Tur mer	2	1	-	3
Räkättirastas	Tur pil	84	522	28	634
Laulurastas	Tur phi	19	-	6	25
Punakylkirastas	Tur ili	11	-	2	13
Pieni rastas	P Tur sp	2	760	-	762
Kulorastas	Tur vis	10	3	6	19
Talitiainen	Par maj	-	-	3	3
Hömötiainen	Par mon	-	-	5	5
Kuusitiainen	Par ate	-	-	1	1
Lapinharakka	Lan exu	-	-	1	1
Närhi	Gar gla	6	11	41	58
Naakka	Cor mon	1	4	2	7
Varis	Cor nix	3	25	-	28
Kottarainen	Stu vul	3	-	-	3
Peippo	Fri coe	340	3420	350	4110
Järripeippo	Fri mon	10	11	25	46
Viherpeippo	Car chl	-	-	4	4
Vihervarpunen	Car spi	26	62	14	102
Hemppo	Car can	2	1	1	4
Urpiainen	Car mea	5	2	7	14
Käpylintulaji	Lox sp	1	-	5	6
Pikkukäpylintu	Lox cur	1	-	-	1
Punatulku	Pyr pyr	-	-	3	3
Lapinsirkku	Cal lap	-	-	2	2
Pulmunen	Ple niv	-	-	3	3
Keltasirkku	Emb cit	6	-	4	10

Pohjansirkku	Emb rus	-	-	1	1
Pajusirkku	Emb sch	13	4	4	21
Pikkulintu	PL	249	260	-	509